

Veterinær Finn Evert Jor, T. 45661911 evert@noraq.com

***Sanering ved utbrudd av papegøyesyke i to oppdrettsanlegg for tropefugler våren 2006, samt ett kombinasjonsanlegg i 2017**

Av Evert Jor, veterinær, torsdag, 5. april 2007, revidert 11. august 2018

Våren 2006 ble det påvist klinisk papegøyesyke i to oppdrettsanlegg for tropefugler. De to oppdrettsanleggene hadde utvekslet fugler en periode i forkant av at utbruddet ble konstatert i det ene anlegget. Utbruddene ble påvist tidlig våren 2006 og begge anleggene ble friskmeldt av Mattilsynet i juni/juli 2006. I gjennomsnitt tok det om lag 3 måneder fra diagnosen ble stilt til restriksjonene ble opphevet.

Det ene oppdrettsanlegget var et kombinasjonsoppdrett bestående av undulater, diverse parakitter og finker, mens det andre kun bestod av undulater.

Anlegget som ble sanert i 2017 bestod av undulater og beslektede parakitter.

Diagnose:

Diagnosen ble stilt ut i fra klinisk mistanke (økt dødelighet, 20-80%), diaré og påkjent allmenntilstand hos fuglene, samt ved påvisning av *Chlamydophila psittaci* med PCR metodikk (avføring og organmateriale) og ved antigenpåvisning med ELISA** (avføring). I et tilfelle ble også obduksjonsmateriale fra en rosenhodet dvergpapegøye verifisert som positivt for *Chlamydophila psittaci* antigen ved hjelp av immunhistokjemi.

Følgende terapiregimer og oppfølging ble brukt og ser ut til å ha vært vellykket:

Undulater:

Anbefalt regime for undulater (i samarbeid med en behandlende veterinær som kan tropefugler):

- 1) Fuglene holdes innendørs. Drikkevannsbehandling med Doksyklin-hykrat 100 mg tabletter i 45 dager. Dosering 2 000 mg/l* doksyklinhykrat. **Ingen andre vannkilder** skal være tilgjengelig (ikke frukt/grønt, badevann osv.). Tablettene knuses før de løses i vannet. Medisinløsningen skiftes daglig.
 - a. Ved sanering tas også avføringsprøver ut i henhold til avtale (ikke kun koana-prøver). Fecesprøvene er viktige for å se på effekten av behandlingen. Det er ofte relativt lite klinikk fra øvre luftveier i de siste års tilfeller hos mindre papegøyer/parakitter¹. Prøvene testes med PCR-metodikk. Ta kontakt med veterinær Evert Jor på T. 456 61 911 ved behov for analyse for avtale om prøveuttak evt. behov for obduksjon.
 - b. Tilbudet om testing i forbindelse med påvisning OG sanering er gratis i forbindelse med et prosjekt, men reagenser og forbruksutstyr må dekkes av dyreeier.
 - c. Dyreholdet vil bli pålagt restriksjoner av MT inntil sykdommen er eliminert. Det skyldes at den er farlig for mennesker og potensielt andre dyr også.
- 2) Førbehandling (alternativt evt. ved flere arter i kombinasjon) med medisinert avskallet hvit hirse. Avskallet hirse skaffes fra helsekostforretning eller bakerigrossist. Bland 6 milliliter solsikkeolje per kg avskallet hirse, for deretter å tilsette 4 stk knuste 100 mg doksyklinhykrat tabletter per kg frø/oljeblanding. Blandingen brukes som eneste fôr i 30 dager. Ny medisin/førbehandling ble laget fortløpende etter behov. De to første dagene ble medisinforret blandet ca. 1:1 med undulatblandingen som oppdretteren vanligvis brukte. Dette fungerte bra i henhold til info fra oppdretter.

Merk at dette er versjon 2 av dokumentet. Opplysninger og erfaringer fra 2017 er flettet inn i dette dokumentet. *Dokumentet fortsetter på neste side.*

Veterinær Finn Evert Jor, T. 45661911 evert@noraq.com

Parakitter og spissnebb (australske eller fra tilsvarende habitater < 70 gram):

- 1) Drikkevannsbehandling med Doksycyclinhyklat 100 mg tabletter i 45 dager.
Dosering 2 000 mg/l doxycyclin hyclat. Ingen andre vannkilder var tilgjengelig (ikke frukt/grønt, badevann osv.). Tablettene ble knust før de ble løst i vannet.
Medisinløsningen skiftes daglig.

Behandling av større parakitter og papegøyer >70 gram:

- 1) Dosering ut fra kroppsvekt og drikkevannsforbruk. **Vær klar over sabotasje fra fuglenes side ved målinger av vannforbruk. Bruk drikkerør/drikkekolber eller nipler ved måling før behandling. Veterinæren må beregne korrekt dosering ut fra vannforbruk, art(er) og temperatur – ta kontakt.**

Temperaturen i lokalet der fuglene ble behandlet ble holdt på 27 grader i behandlingsperioden da dette forkorter overlevelsestiden for klamydia i miljøet.

Oppfølging:**

Det ble tatt ut kontrollprøver (avføring) 3 uker etter avsluttet behandling. Disse ble undersøkt med PCR og antigen ELISA og var alle negative. Mattilsynet opphevet da restriksjonene.

* Pga lavt vannforbruk hos undulatene måtte doseringsregimet justeres i forhold til de andre artene, da en sammenligning av antibiotikamengde/dag/kg fugl ved førbehandlingsregimet og drikkevannsbehandlingen viste at en konsentrasjon av dokycyckin på 2 000 mg/l drikkevann for undulat ville være hensiktsmessig. Det ble ikke registrert noen bivirkninger hos fuglene ved denne doseringen.

** Gjelder de opprinnelige saneringene fra 2006.

© NORAQ, 2007-2018. Vi respekterer opphavsretten til andre – vær vennlig å gjøre det samme overfor oss.